

A környezetmérnök/környezettan szak elvégzéséhez szükséges alapismeretek elsajátítását segítő videóleckék a biológia, kémia, földrajz, fizika és műszaki alapismeretek tárgykörében

FIZIKA 2. VONATKOZTATÁSI RENDSZEREK

EFOP-3.4.4-16-2017-00015

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFETETÉS A JÖVŐBE

FIZIKA 2., elmélet

Vonatkoztatási rendszerek, sebesség, gyorsulás,
körmozgás

EFOP-3.4.4-16-2017-00015

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

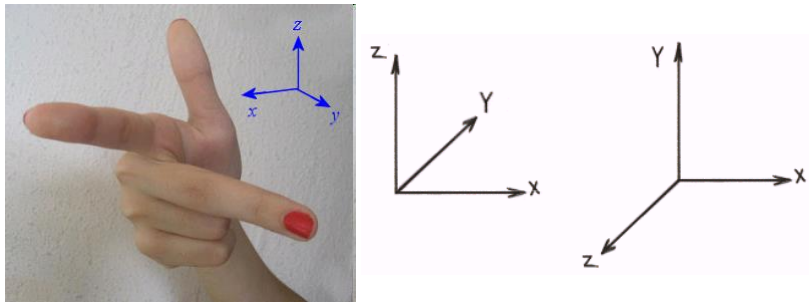

BEFETETÉS A JÖVŐBE

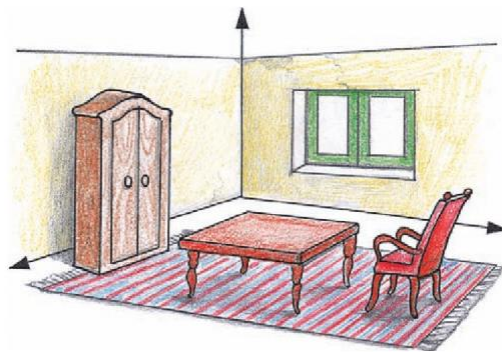
Vonatkoztatási rendszer

Descartes-féle jobbsodrású derékszögű koordináta-rendszer

- A tengelyek páronként merőlegesek egymásra
- x, y, z sorrendben jobbsodrású rendszert alkotnak

Inerciarendszer

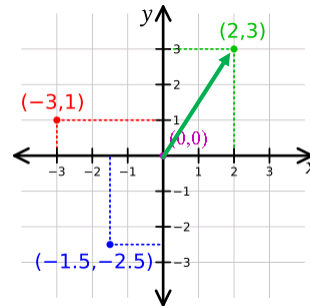
Példa: A szobában levő tárgyak helyének, mozgásának leírásához használható mint inerciarendszer: a szoba sarkába képzelt 3 dimenziós (x, y, z) koordináta-rendszer.

Tömegpont helyzete síkban

A síkbeli Descartes-koordinátarendszerben egy P pont helyzetét az xy síkon az (x,y) koordináta-kettőssel adhatjuk meg.

A két tengely metszéspontja a koordinátarendszer *kezdőpontja* vagy *origója*.

- x a P pont előjeles távolsága az y -tengelytől
- y a P pont előjeles távolsága az x -tengelytől
- i, j a tengelyek irányába mutató egységvektorok
- $\mathbf{r} = x_i + y_j$

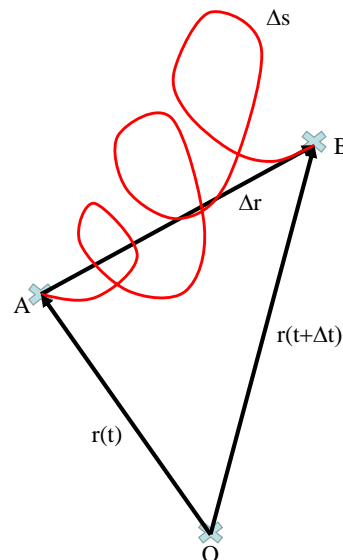
Pálya

A tömegpont mozgását akkor tekintjük ismertnek, ha meg tudjuk adni a helyét bármely t időpillanatban, azaz ha ismerjük az $\mathbf{r}(t)$ függvényt:

$$\mathbf{r}(t) = x(t)\mathbf{i} + y(t)\mathbf{j} + z(t)\mathbf{k}$$

B és A pontokhoz tartozó helyvektorok, $\mathbf{r}(t+\Delta t)$ és $\mathbf{r}(t)$ különbségét $\Delta\mathbf{r}$ elmozdulás vektornak nevezzük:

$$\Delta\mathbf{r} = \mathbf{r}(t+\Delta t) - \mathbf{r}(t)$$

Sebesség

megtett út [m]

B és A pontokhoz tartozó
pályaszakasz hossza: Δs

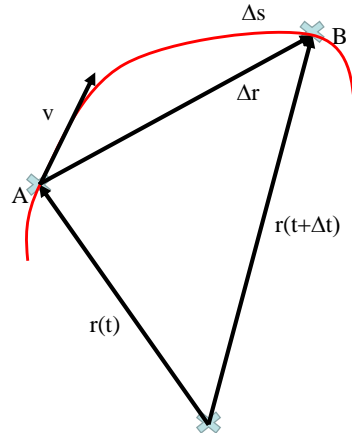
átlagsebesség [m/s]

$$v_{\text{átl}} = \frac{\Delta s}{\Delta t}$$

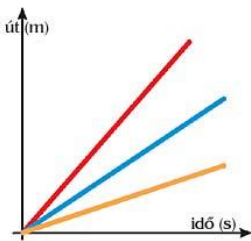
gyorsulás [m/s²]

a sebesség változásigyorsasága,

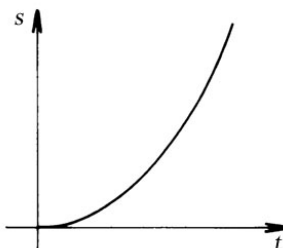
$$a_{\text{átlagos}} = \frac{\Delta v}{\Delta t}$$

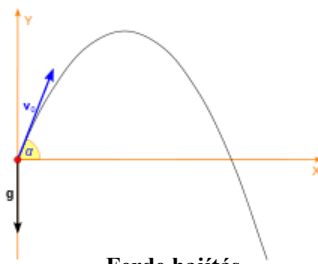
Speciális mozgások

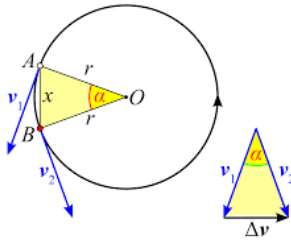
Egyenes vonalú egyenletes
mozgás

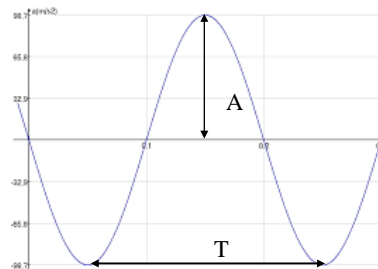
Egyenes vonalú egyenletesen
változó mozgás

Ferde hajtás

Körmozgás

Harmonikus rezgőmozgás

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Szegedi Tudományegyetem készségfejlesztő és kommunikációs programjainak megvalósítása a felsőoktatásba való bekerülés előmozdítására és az MTMI szakok népszerűsítésére

EFOP-3.4.4-16-2017-00015

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE